

Jesaja 61

- 1 De Geest van de Heere HEERE is op Mij, omdat de HEERE Mij gezalfd heeft om een blijde boodschap te brengen aan de zachtmoedigen. Hij heeft Mij gezonden om te verbinden de gebrokenen van hart, om voor de gevangenen vrijlating uit te roepen en voor wie gebonden zaten, opening van de gevangenis;
- 2 om uit te roepen het jaar van het welbehagen van de HEERE en de dag van de wraak van onze God; om alle treurenden te troosten;
- 3 om aangaande de treurenden van Sion te beschikken dat hun gegeven zal worden sieraad in plaats van as, vreugdeolie in plaats van rouw, een lofgewaad in plaats van een benauwde geest, opdat zij genoemd worden eiken van de gerechtigheid, een planting door de HEERE, om Hem te verheerlijken.
- 4 Zij zullen verwoeste plaatsen van weleer herbouwen, de woeste plaatsen van vroeger weer oprichten, de verwoeste steden vernieuwen, die verwoest lagen, van generatie op generatie.
- 5 Vreemden zullen klaarstaan en uw kudden weiden, vreemdelingen zullen uw akkerbouwers en uw wijnbouwers zijn.
- 6 Ú echter zult genoemd worden: priesters van de HEERE, men zal u noemen: dienaren van onze God. U zult het vermogen van heidenvolken eten, u zult u beroemen in hun luister.
- 7 In plaats van uw dubbele schaamte en schande zullen zij juichen over hun deel. Daarom zullen zij in hun land het dubbele in erfelijk bezit hebben, zij zullen eeuwige blijdschap hebben.
- 8 Want Ik, de HEERE, heb het recht lief, Ik haat roof bij het brandoffer, en Ik zal geven dat hun werk in waarheid zal zijn en Ik zal een eeuwig verbond met hen sluiten.
- 9 Hun nageslacht zal onder de heidenvolken bekend worden, en hun nakomelingen te midden van de volken. Allen die hen zien, zullen erkennen dat zij een nageslacht zijn dat de HEERE heeft gezegend.
- 10 Ik ben zeer vrolijk in de HEERE, mijn ziel verheugt zich in mijn God, want Hij heeft mij bekleed met de klederen van het heil, de mantel van gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan, zoals een bruidegom zich bekleedt met priesterlijk hoofdsieraad, en een bruid zich tooit met haar sieraden.
- 11 Want zoals de aarde haar gewas voortbrengt, en zoals een tuin het daarin gezaaide doet opkomen, zo zal de Heere HEERE gerechtigheid doen opkomen en lof voor alle volken.

De Heere Jezus betreft deze profetie op Zichzelf.

Soms tasten we de toekomst en de Bijbel af om te zien waar en wanneer de profetie mogelijk in vervulling gaat. Jesaja 61:1 *De Geest van de Heere HEERE is op Mij, omdat de HEERE Mij gezalfd heeft om een blijde boodschap te brengen aan de zachtmoedigen.* Ditmaal is dat geen vraag. Het is de Heere Jezus Die deze tekst op Zichzelf betreft. Lukas 4:21 *Hij begon tegen hen te zeggen: Heden is deze Schrift in uw oren in vervulling gegaan.* Toch ligt het vermoedelijk iets ingewikkelder dan je op het eerste gezicht zou zeggen. Wat is het geval? De Heere is terug in Zijn geboortedorp Nazareth. Dat heeft voor- en nadelen. Het voordeel is dat de mensen Jezus kennen. Voor hen is Hij 'de zoon van de timmerman'. Tegelijkertijd is het ook een nadeel. Het valt namelijk niet mee voor een mens om zich te ontdoen van het beeld wat de omgeving van hem heeft. Men heeft namelijk gehoord van de grote dingen die de Heere in Kapernaum heeft gedaan. Men weet niet goed wat men daarvan moet denken. Wanneer de Heere op de sabbat in de synagoge komt, wordt Hem gevraagd de lezing uit de TENACH te verzorgen. Hij stemt daarin toe. Als het zover is, wordt Hem de boekrol van Jesaja overhandigd. Uit de cyclus van jaarlezingen van de Synagoge wordt niet duidelijk of deze lezing op het rooster stond. Het is Lukas die deze geschiedenis redelijk gedetailleerd weergeeft. De Heere lijkt zelf voor dit gedeelte uit Jesaja 61:1,2 te kiezen. Lukas 4:16,17 *En Hij kwam in Nazareth, waar Hij*

opgevoed was, en ging naar Zijn gewoonte op de dag van de sabbat naar de synagoge, en Hij stond op om te lezen. En aan Hem werd het boek van de profeet Jesaja gegeven, en toen Hij het boek opengedaan had, vond Hij de plaats waar geschreven stond: *De Geest van de Heere is op Mij, omdat Hij Mij gezalfd heeft; Hij heeft Mij gezonden om aan armen het Evangelie te verkondigen, om te genezen wie gebroken van hart zijn, om aan gevangenen vrijlating te prediken en aan blinden het gezichtsvermogen, om verslagenen weg te zenden in vrijheid, om het jaar van het welbehagen van de Heere te prediken.* Met de zalving door de Geest wordt Jezus aangewezen als de Messias én ontvangt Hij de daartoe benodigde opdracht en de krachten en inzichten die daarbij van pas komen.

De Messias Die God zal zenden wordt gezalfd met de Heilige Geest.

Jesaja 11:1,2	Want er zal een Twijgje opgroeien uit de afgehouden stonk van Isai, en een Loot uit zijn wortels zal vrucht voortbrengen. Op Hem zal de Geest van de HEERE rusten: de Geest van wijsheid en inzicht, de Geest van raad en sterkte, de Geest van de kennis en de vreze des HEEREN.
Jesaja 42:1-7	Zie, Mijn Knecht, Die Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene, in Wie Mijn ziel een welbehagen heeft; Ik heb Mijn Geest op Hem gelegd. Hij zal tot de heidenvolken het recht doen uitgaan. Ík, de HEERE, heb U geroepen in gerechtigheid, Ik zal U bij Uw hand grijpen, Ik zal U beschermen en Ik zal U stellen tot een verbond voor het volk, tot een licht voor de heidenvolken, om blinde ogen te openen, om gevangenen uit de kerker te leiden, uit de gevangenis wie in duisternis zitten.
Jesaja 61:1,2	De Geest van de Heere HEERE is op Mij, omdat de HEERE Mij gezalfd heeft om een blijde boodschap te brengen aan de zachtmoedigen. Hij heeft Mij gezonden om te verbinden de gebrokenen van hart, om voor de gevangenen vrijlating uit te roepen en voor wie gebonden zaten, opening van de gevangenis; om uit te roepen het jaar van het welbehagen van de HEERE en de dag van de wraak van onze God; om alle treurenden te troosten;



Jezus leest in de synagoge in Nazareth Jesaja 61:1,2a

Jezus zegt: 'Heden is deze Schrift in uw oren in vervulling gegaan.'

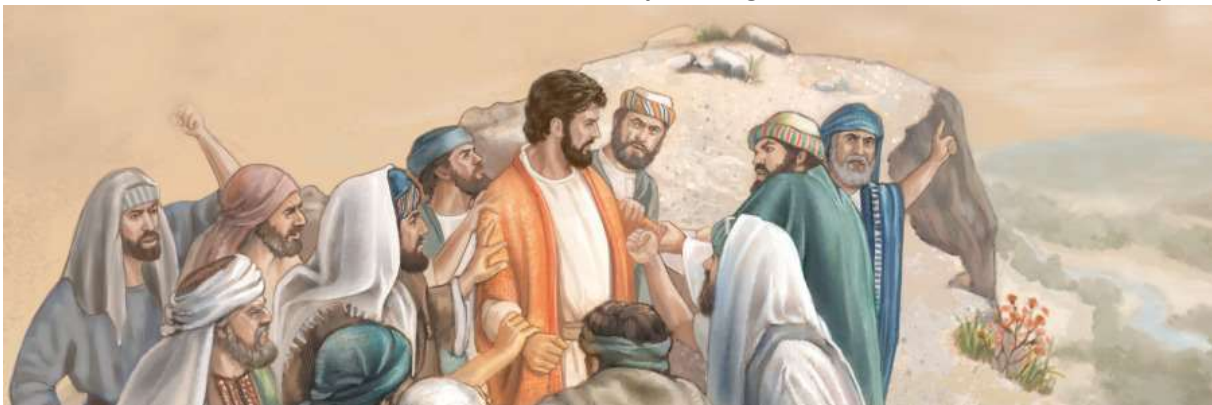
Nadat Hij dit Bijbelgedeelte gelezen heeft sluit de Heere het boek, geeft het terug aan de dienaar en gaat zitten. Iedereen kijkt naar Jezus. Men verwacht iets van Hem. Jezus reageert ook. Lukas 4:21 *Hij begon tegen hen te zeggen: Heden is deze Schrift in uw oren in vervulling gegaan.* De reactie van de mensen uit Nazareth in de synagoge is merkwaardig. Men is verdeeld. Het is alsof twee gedachten om voorrang strijden. 'Jezus is ook maar een gewone man, zoon van een timmerman.' Maar er is ook iets anders: 'Jezus is misschien wel een bijzonder persoon in het licht van hun geloof en hun geschiedenis.' De geruchten uit Kapernaum van grote wonderen en tekenen hebben de plaats waar Jezus is opgegroeid bereikt. Maar de Heere kan het vooroordeel van zijn dorp 'dat hij ook maar een gewone jongen is', niet doorbreken. Hier komt het spreekwoord vandaan 'dat een profeet in zijn

geboortedorp niet geëerd is'. Lukas 4:24 *Hij zei: Voorwaar, Ik zeg u dat geen profeet welgevallig is in zijn vaderstad.* Lukas heeft het verhaal, maar ook Mattheus en Markus kennen dit voorval. Hoewel ze er niet over uitweiden, geven ze wel dit woord van 'de profeet die niet goed valt in zijn vaderstad.' Mattheüs 13:57 *En zij namen aanstoot aan Hem. Maar Jezus zei tegen hen: Een profeet is niet ongeëerd, behalve in zijn vaderstad en in zijn huis.*

Als Israel Messias Jeshua niet aanvaardt, gaat God met het Evangelie naar de volken.

In het vervolg van het verhaal neemt de geschiedenis nog een opmerkelijke wending. Dit gaat verder dan de profeet en zijn vaderstad. De Heere is verontwaardigd dat men Hem niet serieus neemt. Voor Christus' gevoel staat de ontvangst in Nazareth blijkbaar symbool voor de algehele ontvangst in Israel. De opmerkingen van de Heere gaan de grenzen van het dorp namelijk ver te buiten. Jezus komt namelijk met twee opmerkingen over Gods reactie op de afwijzing van Zijn volk Israel in de tijd van Elia en Elisa; 'Er waren veel mensen in de problemen in Israel, maar wat deed God? Hij hielp buitenlandse mensen: de weduwe van Zarfath en Naäman de Syriër.' Op deze manier krijgt de afwijzing van de Heere Jezus in het dorp waar Hij is opgegroeid een extra dimensies. Het laat zien dat God – wanneer Israel Jezus als Messias afwijst – naar de volken gaat. Feitelijk is dit ook gebeurd. Het Joodse volk heeft niet alleen de Heere Jezus verworpen, maar ook het Evangelie dat als eerste aan hen gepredikt werd. Handelingen 2 Om die reden is Jeruzalem inclusief de tempel in het jaar 70 na Chr. verwoest én is God met het Evangelie naar de volken gegaan. Lukas 19:42-44 We lezen het laatste in Romeinen 11. Ook horen we het uit Paulus eigen mond in Handelingen 13:46,47 *Maar Paulus en Barnabas zeiden vrijmoedig: Het was nodig dat het Woord van God eerst tot u gesproken zou worden, maar aangezien u het verwerpt en uzelf het eeuwige leven niet waard oordeelt, zie, wij wenden ons tot de heidenen. Zo immers heeft de Heere ons geboden: Ik heb u tot een licht voor de heidenen gesteld, opdat u tot zaligheid zou zijn tot aan het uiterste van de aarde.* Niet alleen is het met 'onwillige honden moeilijk hazen vangen', maar de afwijzing van het Evangelie door het Joodse volk maakt Joden en heidenen in zekere zin ook gelijk. Beiden vallen nu onder de categorie: goddelozen en zondaars. Omdat ze er zelf niet aan wilden, heeft het Joodse volk onbewust meegewerkt aan de redding van de wereld. God heeft hun negatieve houding omgezet in iets positiefs. Romeinen 11:11 *Ik zeg dan: Zijn zij soms gestruikeld met de bedoeling dat zij vallen zouden? Volstrekt niet! Door hun val echter is de zaligheid tot de heidenen gekomen om hen tot jaloezheid te verwekken.* De vraag is echter wat de gevolgen zijn van deze reactie van de Heere in Lukas voor de profetie van Jesaja 61. De gevolgen zijn dat er een soort van *tussentijd* komt voor de Evangelieverkondiging aan de volken.

En de inwoners van Nazareth brachten Hem boven op de berg om Hem van de steilte af te werpen.



De tijd van de evangelieverkondiging aan de volken ingelast tussen komst en wederkomst.

Eerst komt de tijd van de volken. Wij weten dat deze tijd ongeveer 2000 jaar geduurd heeft nl. tot 1948 toen het Joodse volk de gelegenheid kreeg om een eigen Staat te stichten. Sinds 1948 is er een

nieuwe toe-wending van God tot Israel. Deze toe-wending tegen het eind van de tijd is overigens voorzeggd. De apostel Paulus ziet deze omslag al aankomen. Op het moment dat *de volheid van de gelovigen uit de volken* binnengaat, neemt God de gedeeltelijke verharding – die bij wijze van straf over het Joodse volk lag – weg, zodat zij gemakkelijker tot Christus kunnen komen. In het laatste deel van de tijd zal *het getal van Joodse mensen die gered worden, vol worden*. Romeinen 11:25 *Want ik wil niet, broeders, dat u geen weet hebt van dit geheimenis (opdat u niet wijs zou zijn in eigen oog), dat er voor een deel verharding over Israël is gekomen, totdat de volheid van de heidenen is binnengegaan*. Ook Lukas ziet dit overigens zo, of wellicht beter de Heere Jezus Die in Zijn Evangelie aan het woord is. Na de verwoesting van Jeruzalem in 70 na Christus – waar Lucas mogelijk zelf getuige van is geweest – komt de evangelist met deze verwachting. Lukas 21:24 *En Jeruzalem zal door de heidenen vertrappt worden, totdat de tijden van de heidenen vervuld zullen zijn*. Paulus én de Heere Jezus verwachten beiden *de antichrist* in Jeruzalem om precies te zijn in de tempel en gaan vóór de eindtijd dus ook uit van de terugkeer van het Joodse volk en de opbouw van stad en land. Markus 13:14/2 Thessalonicenzen 2:4. Hetzelfde valt te zeggen van Johannes die het boek Openbaring heeft opgetekend uit de mond van de engel tot wie de Heere Jezus sprak. Ook het boek Openbaring ziet na de opening van 6 zegels en voorafgaand aan het 7^{de} zegel de geschiedenis en de HEERE God terugkeren tot het Joodse volk, de twaalf stammen. Openbaring 7:4 *En ik hoorde het aantal van hen die verzegeld waren: honderdvierenveertigduizend waren er verzegeld uit alle stammen van de Israëlieten*. Met het Joodse volk – en de nieuwe openheid voor het evangelie aldaar – gaat God *de eindtijd* is. Die eindtijd zal uitlopen op een breed-gedragen aanval van de volken op het Joodse volk en hun God. Wat in Jesaja 61 een samengaan lijkt van de komst van Christus en de nieuwe hemel en de nieuwe aarde en de bijzondere zorg van de gelovigen uit de volken voor het Joodse volk, blijkt iets ingewikkelder te liggen. Tussen Christus eerste komst, Hemelvaart en terugkomst is de evangelieverkondiging aan de volken ingelast. Uiteindelijk zal er een brede geloofsafval onder de volken plaatsvinden hetgeen – ook volgens de verwachting van Paulus in Romeinen 11 – slecht uitpakt voor God en de Joodse gemeenschap al brengt Christus overwinning. De wonden die dan geslagen worden en de vernietiging van dorpen en steden, vormen een begrijpelijke achtergrond achter de liefde en betrokkenheid van de gelovigen uit de volken bij de opbouw van het Joodse volk op de nieuwe aarde. Feitelijk is dat de volgende fase.

De zevenarmige kandelaar op de Titusboog op het Forum Romanum in Rome.



Het Nieuwe Testament vormt een heilzame aanvulling op Jesaja's profetie.

Net als bij de profetieën van Ezechiël is de HEERE in Jesaja gefocust op de positie van het Joodse volk. Terwijl God in Ezechiël feitelijk en fysiek het Joodse volk naar voren haalt en Zijn wonen te midden van Zijn volk Israel op de nieuwe aarde, maakt de HEERE in het boek Openbaring veel meer ruimte

voor de gelovigen uit de volken. Het Nieuwe Jeruzalem staat als bruid, als metafoor voor de volheid van de uitverkorenen uit Israel en de volken. Naast de poorten met de namen van de twaalf stammen van Israel zijn de namen van de fundamenten van de stad aan de twaalf apostelen van het Nieuwe Verbond gekoppeld. Openbaring 21:14 De volken – althans de uitverkorenen – mogen het nieuwe Jeruzalem binnen en hun wonden worden geheeld door de geneeskrachtige bladeren. Openbaring 22:2 *In het midden van haar straat en aan de ene en de andere zijde van de rivier bevond zich de Boom des levens, die twaalf vruchten voortbrengt – van maand tot maand geeft Hij Zijn vrucht. En de bladeren van de boom zijn tot genezing van de heidenvolken.* Hoewel het Nieuwe Testament de inzichten aanvult neemt God er geen woord van Zijn toezeggingen voor Israel terug. In de geschiedenis van Jezus' optreden in de synagoge van Nazareth zien we dat Hij in Zijn hart reeds met de redding van de volken bezig is. Deze omslag in de geschiedenis van Gods toe-wending wordt niet alleen bevestigd door andere Bijbelgedeelten en de feitelijke geschiedenis van de wereldzending, maar de gelovigen uit de volken ontvangen ook een bijzondere positie die in veel opzichten te vergelijken is met die van de gelovigen uit Israel. Zo worden zij geënt op de stam van Israel. Romeinen 11:17 *Als nu enige van die takken afgerukt zijn, en u, die een wilde olijfboom bent, in hun plaats bent geënt en mede deel hebt gekregen aan de wortel en de vettigheid van de olijfboom (..) In die zin is de muur tussen Israel en de volken door Christus weggenomen. Efeziërs 2:13,14 Maar nu, in Christus Jezus, bent u, die voorheen veraf was, door het bloed van Christus dichtbij gekomen. Want Hij is onze vrede, Die beiden één gemaakt heeft. En door de tussenmuur, die scheiding maakte, af te breken.*

De tussenmuur is weggebroken.



Geënt op de edele olijf.



Koninklijk priesterschap voor de gelovigen uit Israel én de volken.

Hoewel niet alle verschillen zijn weggenomen, zijn de gelovigen uit de volken in essentie één met de gelovigen uit Israel. God noemde Zijn volk Israel 'een koninkrijk van priesters'. Exodus 19:6 *U dan, u zult voor Mij een koninkrijk van priesters en een heilig volk zijn. Dit zijn de woorden die u tot de Israëlieten moet spreken.* Diezelfde benaming ontvangen ook de gelovigen uit de volken. Dat komt aan het licht wanneer de apostel Petrus de gelovigen uit de volken zaken toedicht die vóór Christus alleen op Israel van toepassing waren. Bijvoorbeeld dat wij ook *priesters en koningen* zijn geworden door het geloof in Christus. Wij die eerst niet-Gods-volk waren, maar na de acceptatie van Christus wel tot Gods volk behoren. 1 Petrus 2:9,10 *Maar u bent een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilig volk, een volk dat God Zich tot Zijn eigendom maakte; opdat u de deugden zou verkondigen van Hem Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht, u, die voorheen geen volk was, maar nu Gods volk bent; u, die zonder ontferming was, maar nu in ontferming aangenomen bent.* Ook Paulus trekt in Romeinen 9 dezelfde conclusie en daarbij schaart hij de oude profeten – die dit voorzagen – achter zich. Romeinen 9:24,25 *Hen heeft Hij ook geroepen, namelijk ons, niet alleen uit de Joden, maar ook uit de heidenen. Zoals Hij ook in Hosea zegt: Ik zal Niet-Mijn-volk noemen: Mijn volk, en de Niet-geliefde: Geliefde.* Ook het boek Openbaring waarin

Johannes aan het woord is trekt de lijn door naar de priester-koning. Openbaring 1:6 *en Die ons gemaakt heeft tot koningen en priesters voor God en Zijn Vader, Hem zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen.* Voordat mensen nu gaan denken dat we allemaal op de troon van God komen te zitten, is het goed om zich te realiseren dat *de zalving van Christus* – priesterlijk, profetische en koninklijk door de Heilige Geest, zoals vroeger alleen bij de koningen en de priesters en de profeten – ook op alle gelovigen zal rusten. Om die reden worden we NB *Christenen* – afgeleid van *Christos=Gezalfde* – genoemd.

De zalving tot priester en koning en profeet.

Leviticus 8:10,12 De hogepriester	Toen nam Mozes de zalfolie en zalfde de tabernakel met alles wat daarin was, en heiligde ze. Vervolgens goot hij van de zalfolie op het hoofd van Aäron, en hij zalfde hem om hem te heiligen.
1 Samuel 16:13 De koning	Toen nam Samuel de oliehoorn en zalfde hem te midden van zijn broers. En de Geest van de HEERE werd vaardig over David vanaf die dag en voortaan. Daarna stond Samuel op en ging naar Rama.
1 Koningen 19:16 De profeet	En u moet Jehu, de zoon van Nimsi, zalven tot koning over Israël. En Elisa, de zoon van Safat, uit Abel-Mehola, moet u tot profeet zalven in uw plaats.

De hogepriester, de koning en de profeet in Israel.



Onze Heere Jezus Christus is door God gezalfd met de Heilige Geest.

Jezus gezalfd met de Heilige Geest. Jesaja 61:1 *De Geest van de Heere HEERE is op Mij, omdat de HEERE Mij gezalfd heeft.* Iemand zal zich afvragen wanneer dit is gebeurd bij de Heere Jezus? Feitelijk is er geen zalfolie aan te pas gekomen, maar met de Heilige Doop in de Jordaan ontving de Heere de Heilige Geest, Die als een duif op Hem neerdaalde. Mattheüs 3:16 *En nadat Jezus gedoopt was, kwam Hij meteen op uit het water; en zie, de hemelen werden voor Hem geopend, en Hij zag de Geest van God als een duif neerdalen en op Zich komen.* Zalfolie is een symbolische handeling die staat voor de gave van de Heilige Geest, zoals bij David toen God hem riep als de nieuwe koning en hem de Heilige Geest schonk om hem bekwaam te maken tot dit werk. 1 Samuel 16:13 De apostel Petrus gebruikt het woord *zalving* voor de doop met de Geest. Handelingen 10:37,38 *U weet wat er gebeurd is in heel Judea, wat begon in Galilea na de doop die Johannes gepredikt heeft: hoe God Jezus van Nazareth gezalfd heeft met de Heilige Geest en met kracht en hoe Hij het land doorgedaan is, terwijl Hij goeddeed en allen die door de duivel overweldigd waren, genas, want God was met Hem.* Zie ook Handelingen 4:27. Wanneer er bij Johannes de Doper twijfels rijzen óf Jezus wel de verwachte Messias is zegt de Heere tegen zijn dienaren: ‘Vertel maar wat je ziet en hoort’ en dan volgen allerlei voorbeelden van wat Jesaja van Christus zegt. Mattheüs 11:4,5 *En Jezus antwoordde en zei tegen hen: Ga heen en bericht Johannes wat u hoort en ziet: blinden worden ziende en kreupelen kunnen lopen; melaatsen worden gereinigd en doven kunnen horen; doden worden opgewekt en aan armen wordt het Evangelie verkondigd;* Op die manier vernemen we uit Jezus’ eigen mond hoe Hij de profetie van Jesaja interpreteert. God dringt er via Jesaja op aan om ‘het jaar van het welbehagen

van de HEERE uit te roepen.’ Onwillekeurig wordt de link gelegd met *het jubeljaar*. Het jubeljaar was het 50^{ste} jaar waarin aan Joodse slaven vrijheid verleend werd. Wat is het geval? Behalve de wekelijkse sabbatdag waardoor de natuur en de mensen kunnen herstellen van alle arbeid, heeft God ook het zevende jaar als *sabbatsjaar* en het vijftigste jaar (= zeven maal zeven sabbatsjaren 49+1) ingesteld als jaar van rust. Wanneer onverhoopt een Joods gezin in de schuldproblematiek verzeild raakte kon men het land ‘verkopen’ aan een familielid en zichzelf als slaaf aanbieden. De prijs werd bepaald door de opbrengst van het land en de slaaf voor de tijd die nog restte tot het jubeljaar. Het ging concreet om het aantal oogsten dat iemand binnen die termijn van het land zou kunnen halen. In het 50^{ste} jaar zou de Joodse familie in vrijheid moeten worden gesteld en het erfdeel (de boerderij en het land) terug moeten krijgen. We hebben het over ‘zou moeten’ omdat dit ook vaak niet gebeurde. Maar bij God ligt dit anders. Bij Hem houdt de belofte van herstel werkelijk herstel in op alle fronten, geestelijk en fysiek. Het valt iedere onderzoeker op dat de Heere midden in de zin ophoudt en het boek dichtslaat en teruggeeft aan de synagogedienaar. Christus leest wel de episode over ‘het jaar van het welbehagen’, maar passage over ‘de dag van de wraak’ laat Hij buiten beschouwing. Ook wel begrijpelijk aangezien de ene dag bij Christus eerste komst qua tijd mijlener van de tweede is gescheiden. De kerk spreekt in dat geval van ‘het reeds en het nog niet.’ Wij leven nu al bijna 2000 jaar in genadetijd. Toch hoort ‘de dag van de wraak’ er wel bij. Dat zullen we zien bij de wederkomst.

Jubeljaar vangt aan met het blazen op de sjofar (bazuin).



Jeruzalem vóór en na het einde van de wereld.

Als Christus vanuit de hemel ingrijpt en de vijanden van God en Zijn volk verslaat, zal de wraak van God in de zin van *het laatste oordeel* dicht in de buurt liggen van Gods belofte – *het nieuwe Jeruzalem* en *de nieuwe aarde* – dat maar een dag bij elkaar vandaag ligt, althans een korte tijd. Zie Openbaring 20 t/m 22. God zegt via Jesaja 61:2 *om uit te roepen het jaar van het welbehagen van de HEERE en de dag van de wraak van onze God; om alle treurende te troosten*; Feitelijk is de situatie als volgt. Op en gegeven moment is het getal van mensen die gered worden uit de volken, vol. Het zal geen toeval zijn dat de meest hevige aanval op het Joodse volk in WOII gevolgd wordt door een aftakeling van de kerk. De holocaust in het midden van het eens christelijke Europa laat een kerk in verval zien. Sinds 1948 gaat het beter met de Joodse gemeenschap in die zin dat men een eigen Staat mag stichten in het land van de vaders; de Staat Israel waar veel Joden hun toevlucht vinden. Ook is het Joodse volk in Israel verschillende oorlogen – bijvoorbeeld toen ze van alle kanten werden aangevallen in de zesdaagse oorlog in 1967 – met Gods hulp te boven gekomen. Daarna kregen ze grote gebieden van de Palestijnen, maar ook Jeruzalem in hun bezit. Mogelijk is er nog sprake van een uitruil van bezette gebieden, maar Jeruzalem laat Israel nooit meer gaan. Dat is *de eeuwige hoofdstad* waar een land als de VS reeds hun ambassade naartoe heeft verplaatst. Toch zal –

vanwege de groeiende afwezigheid van gelovige christenen onder de volken – de haat van de volken tegen God en het Joodse volk nog eenmaal zijn dieptepunt bereiken, wanneer men door een breed gedragen coalitie tegen Jeruzalem en het Joodse land optrekt. Wanneer men bijna de overhand krijgt zal Christus echter vanuit de hemel ingrijpen en de aanval afslaan. Het zal diep gevoeld worden als de legers vernietigend worden verslagen, maar ook in hun achterland. Toch zal er reeds veel schade zijn aangebracht. Ook moet er zich volgens Zacharia 14:5 en Openbaring 11:13 – vlak vóór de wederkomst van Christus – een zware aardbeving voordoen in Jeruzalem. Hierna dus *het laatste oordeel én het nieuwe Jeruzalem*.

Portaal van het laatste oordeel de Notre Dame.



Het Nieuwe Jeruzalem.



Het volk Israel heeft veel meegemaakt. Soms terecht, wanneer zij gestraft werden vanwege hun ongehoorzaamheid zoals bij de verwoesting van Jeruzalem in 586 v Chr. of vanwege hun ongeloof bij de afwijzing van Jezus als Messias. Het gevolg was de verwoesting van Jeruzalem, inclusief de tempel in het jaar 70 na Chr. Maar vaak was het Joodse volk ook het slachtoffer van wat wij vandaag de dag *antisemitisme* noemen. Zoals bij hun verblijf in Egypte, toen de farao het Joodse volk bijna uit liet moorden. Exodus 2. Haman maakte het er in de Perzische tijd al niet veel beter op. Die had de koning zover gekregen dat hij alle Joden mocht ombrengen. De datum was geprikt op het Pur. Esther 3:7 *In de eerste maand, dat is de maand Nisan, in het twaalfde jaar van koning Ahasveros, wierp men het 'pur', dat is het lot, in de tegenwoordigheid van Haman, van dag tot dag en van maand tot maand, tot de twaalfde maand, dat is de maand Adar.* Gelukkig bracht de HEERE een keer en veranderde de rouwdag in een dag feestdag voor de Joodse gemeenschap, het Purimfeest. Esther 9:28 *Gedurende de geschiedenis na Christus hadden de Joden het vaak te stellen – zeker op het Paasfeest – met 'wat zij Christus hadden aangedaan.'* De Joden woonden in bepaalde wijken. Dat gaf een gevoel van verbondenheid met Joodse synagoge, winkels en scholen, maar het vormde ook een gemakkelijk doelwit bij pogroms, waar op gezette tijden de hele Joodse gemeenschap zwaar onder te lijden had. Het dieptepunt wordt gevormd door de holocaust (=offer dat volledig verbrand wordt) oftewel de poging van Hitler Duitsland om het Joodse volk totaal te vernietigen. Het eens christelijke Europa vierde zijn frustraties bot op het Joodse volk en hun God. Iets waar de apostel reeds vanaf het begin voor gewaarschuwd had; 'Ga niet op het Joodse volk neerkijken.' God zal tegen het einde van de tijd naar hen omzien en opnieuw enten op de edele olijf. Romeinen 11:25 *Toch zal dus aan het eind van de wereldgeschiedenis nog een hevig aanval volgen op het Joodse volk en hun God. Het is in dit licht niet vreemd – nu de as en de rouw en de angst nog zo dichtbij is – dat God via Jesaja aankondigt dat dit helemaal wordt omgedraaid. In plaats van as komt er een sieraad, van rouw komt er vreugdeolie als teken van feest. En de angst en het benauwde hart wordt ook ingeruild voor een feestkleding. Jesaja 61:3 *om aangaande de treurende van Sion te beschikken dat hun gegeven zal worden sieraad in plaats van as, vreugdeolie in plaats van rouw, een lofgewaad in plaats van een benauwde geest.**

Het gaat God aan het hart dat de Joodse gemeenschap omdat zij bij Hem horen, zoveel moet doormaken.

Het wordt feest voor Israel.

Dat zal te zien zijn aan de buitenkant in de feestkleding en de sieraden die ze dragen, maar belangrijker nog is de binnenkant van de mens. Ze worden niet voor niets *'eiken van gerechtigheid'* genoemd en *'een planting van de HEERE'*. Wat is er gebeurd? God heeft hen aangeraakt met de heilige Geest en hun harten en levens diep veranderd. Die mensen zijn door hun geloof in Jezus Christus – want daar gaat het om – verworteld in hun God. Vanuit God en de Heilige Geest groeit er een nieuwe gehoorzaamheid in hen. De kostbare werkelijkheid van *'de gerechtigheid'* wordt in hen gevonden. Deze mensen zijn evenzovele blijken van Gods genade en kracht. Zonder het er zo zwaar op te leggen zijn ze met hun leven en inzichten een eer voor hun God. God kan met een zekere trots naar hen wijzen. Zij zijn de bewijzen van het geslaagde plan – dat God in Christus heeft uitgevoerd – om de wereld te bevrijden van de schuld en de dood en het kwaad. Niet alleen ontbreken al die foute zaken in hun leven, maar hun bestaan heeft ook een positieve krachtige inhoud gekregen van leven en licht en waarheid en rechtvaardigheid. Jesaja 61:3 *opdat zij genoemd worden eiken van de gerechtigheid, een planting door de HEERE, om Hem te verheerlijken.* Sommige mensen hebben het onverwoestbare idee bij het nieuwe Paradijs dat wij in een wereld binnengaan waar alles tot in de puntjes geregeld en voor elkaar is. Het zou kunnen. Maar het zou ook zomaar kunnen dat de uitverkorenen alles van de grond af weer moeten opbouwen, heel die vernielde wereld waar de gelovigen uit Israel en de volken in terugkomen. Ook Ezechiël – die over die laatste oorlog spreekt – verwacht wel dat het Joodse volk nog lange tijd bezig is om de gevolgen op te ruimen, m.n. het begraven van de oorlogsdoden van de vijand. Ezechiël 39. De Joodse mensen die deel krijgen aan de nieuwe wereld zullen wel hun eigen land weer terugkrijgen, maar ze zullen het – net als de uitverkoren heidenen hun landen – van onderop weer moeten opbouwen, want de helft ligt in puin. Daar zullen generaties over heengaan. Jesaja 61:4 *Zij zullen verwoeste plaatsen van weleer herbouwen, de woeste plaatsen van vroeger weer oprichten, de verwoeste steden vernieuwen, die verwoest lagen, van generatie op generatie.*

Eiken van de gerechtigheid.



Gelovigen uit de volken helpen het Joodse volk om hun bestaan weer op te bouwen.

De volken – lees: de uitverkorenen van de volken die deelhebben aan het leven op de nieuwe aarde – staan zeer positief tegenover het volk Israel. Hierbij is het nog steeds de vraag of de mensen het bestaan met elkaar moeten opbouwen op de nieuwe aarde, of dat alles klaarstaat. Aan de ene kant lijkt – bijvoorbeeld bij de profetieën van Ezechiël – de nieuwe tempel reeds klaar te zijn op het moment dat hij wordt rondgeleid. Bij de nadering vanuit de hemel ziet hij het aan voor *een stad*, maar het blijkt een tempel te zijn. Ezechiël 40:2 Ook neemt God reeds plaats in de nieuwe tempel, die – gezien de 12 poorten en de berg en de rivier van onder de troon van God – ook volgens het

boek Openbaring 21 en 22 op de nieuwe aarde gedacht moet worden. Toch is er ook sprake van dat het volk de plaats inruimt voor God als een hefoffer. In dat geval is de tempel niet klaar. Ook loopt de gids met *een meetlat* alsof hij een bouwtekening voor de toekomst maakt. Ezechiël 45:1 *Wanneer u het land als erfelijk bezit toewijst, moet u de HEERE een heilig deel van het land als hefoffer brengen: de lengte moet vijftigduizend el zijn en de breedte tienduizend. Dat zal, heel het gebied rond, heilig zijn.* De suggestie van Jesaja 61 is dat de volken het Joodse volk zullen helpen bij de opbouw van het land, de boerderijen, de steden en de dorpen. Het kan ook zijn dat men hand- en spandiensten verricht. Door de schapen te hoeden en de akker- en wijnoogst binnen te halen, neemt men werk uit handen van de Israëlieten die hun tijd aan de bouw van hun huizen kunnen besteden. Jesaja 61:5 *Vreemden zullen klaarstaan en uw kudde weiden, vreemdelingen zullen uw akkerbouwers en uw wijnbouwers zijn.* Niet alleen is er die hulp, maar er is ook de buitenlandse steun bij alles wat moet gebeuren om de tempeldienst volop te laten functioneren. Om die reden brengen de vertegenwoordigers van de volken hun rijkdommen mee om de HEERE God en Zijn volk en Zijn huis te verhogen met eerbetoon. Wanneer de toekomstverwachting van Ezechiël raak is, wonen de stammen van Israel ten noorden (7 stammen) en ten zuiden (5 stammen) van het Heilige Gebied. Het mag duidelijk zijn – afgezien van de eigen vorst en de hogepriesterlijke familie uit het huis van Zadok – dat er een grote betrokkenheid is van het Joodse volk bij het huis waarop God in het centrum en op die manier in het hart van de wereld woont. Het Joodse volk zal zich rijk voelen met de support vanuit de volken. Zoals men eeuwenlang de afkeer van – veel mensen uit – de volken heeft ondervonden, zo voelt men nu de liefde en het respect. Het doet hen zichtbaar goed. Het maakt hen trots. Jesaja 61:6 *Ú echter zult genoemd worden: priesters van de HEERE, men zal u noemen: dienaren van onze God. U zult het vermogen van heidenvolken eten, u zult u beroemen in hun luister.*

Op de nieuwe aarde zullen de gelovigen uit de volken Israel helpen en eren.



De gelovigen uit de volken gunnen het Joodse volk op de nieuwe aarde het beste en andersom.

Er lijkt sprake van een wisseling van de persoonsvorm van 'uw' naar 'zij en hun'. De idee is dat de volken in hun streven niet langer op zoek zijn naar de beschadiging van het geloof in God en het volk van God. Dat ligt ver achter hun, gesteld dat dit ooit behoord heeft tot het erfgoed van de heiligen uit de volken. In plaats van geluk te vinden in het ongeluk van Gods volk, verblijden de volken zich over het erfdeel wat God hen toegemeten heeft op de nieuwe aarde. Het lijkt er op dat de uitverkorenen een dubbel erfdeel ontvangen in het land van herkomst. De geestelijke dimensie van het erfdeel is mogelijk nog kostbaarder nl. de eeuwige blijdschap die hen ten deel valt. Jesaja 61:7 *In plaats van uw dubbele schaamte en schande zullen zij juichen over hun deel. Daarom zullen zij in hun land het dubbele in erfelijk bezit hebben, zij zullen eeuwige blijdschap hebben.* Sommigen zullen zich afvragen of er op de nieuwe aarde ook iets mis kan gaan. Vermoedelijk niet, maar opmerkelijk is en

blijft dat Gods Woord en de instructies en waarschuwingen – die ons altijd al toeklonken vanuit de Bijbel – ook op dat moment en op die plaats klinken. De grote trekpleister voor de naar Jeruzalem reizende buitenlanders is de HEERE God. Men zoekt Gods eer en wil Hem de dank en de lof toezwaaien. Waar het hart vol van is, daar stroomt de mond van over. Ook zal men bijdragen aan wat nodig is voor de offeranden. Er worden namelijk ook offers gebracht op het altaar dat zich voor de tempel bevindt. Omdat dit een van de vormen is waarin de mensen uiting kunnen geven aan hun genegenheid zal veel buitenlandse steun uitgaan naar de onderhouding van de offerdienst. Daar kan mee gesjoemeld worden. Daar werd in het verleden ook de hand mee gelicht. De zonen van Eli hebben zich juist op dit punt misdragen. Zoiets wil God niet weer zien. Een waarschuwing is op zijn plaats en om die reden wellicht niet overbodig op de nieuwe aarde. Er is niet alleen een offerdienst maar überhaupt een sterke herinnering aan het verleden, de tijd vóór de nieuwe bedeling. Zulke zaken weet men nog heel goed. De uitverkorenen op de nieuwe aarde hebben met hun leven in de oude bedeling laten zien dat ze volstrekt loyaal zijn aan God. Dat gaat niet veranderen op de nieuwe aarde. Toch is er dit woord van waarschuwing. Omdat God het geeft, is het terecht. Jesaja 61:8 *Want Ik, de HEERE, heb het recht lief, Ik haat roof bij het brandoffer, en Ik zal geven dat hun werk in waarheid zal zijn en Ik zal een eeuwig verbond met hen sluiten.* Er zal overigens geen eenrichtingsverkeer zijn van de volken naar Israel, maar ook andersom van Israel naar de volken. De mensen van Joodse komaf zullen goed bekend staan onder de volken. Voor alle gelovigen uit de volken zijn mensen van Joodse achtergrond niet los te zien van de bijzondere geschiedenis die God met hen gedaan is. Men zal hen behandelen in het buitenland alsof de Heere persoonlijk in hun midden is. Er is zeker een grote mate van overeenstemming, maar er is bijvoorbeeld het historische verschil van Gods weg met Zijn oude volk, dat nooit wordt vergeten. Jesaja 61:9 *Hun nageslacht zal onder de heidenvolken bekend worden, en hun nakomelingen te midden van de volken. Allen die hen zien, zullen erkennen dat zij een nageslacht zijn dat de HEERE heeft gezegend.*

Bekleed u met de hele wapenrusting van God.



De kleren van de gelovige zijn een metafoor voor zijn leven met God door de Heilige Geest.

Lukas 24:49	En zie, Ik zend de belofte van Mijn Vader op u; maar blijft u in de stad Jeruzalem, totdat u met kracht uit de hoogte <i>bekleed</i> zult worden.
Romeinen 13:14	Maar <i>bekleed</i> u met de Heere Jezus Christus, en verzorg het vlees niet om begeerten op te wekken.
Efeziërs 4:24	en u <i>bekleedt</i> met de nieuwe mens, die overeenkomstig het beeld van God geschapen is, in ware rechtvaardigheid en heiligheid.
Efeziërs 6:11-17	<i>Bekleed</i> u met de hele wapenrusting van God, opdat u stand kunt houden tegen de listige verleidingen van de duivel. Houd dan stand, uw middel omgord met de waarheid, en <i>bekleed</i> met het borstharnas van de gerechtigheid, en de voeten geschoeid met bereidheid van het Evangelie van de vrede. Neem bovenal het schild van het geloof op, waarmee u alle vurige pijlen van de boze

	zult kunnen uitblussen. En neem de helm van de zaligheid en het zwaard van de Geest, dat is Gods Woord,
Openbaring 4:4	En rondom de troon stonden vierentwintig tronen. En op de tronen zag ik de vierentwintig ouderlingen zitten, <i>bekleed</i> met witte kleren, en met gouden kronen op hun hoofd.

De gelovigen op de nieuwe aarde kennen een blijdschap die niemand hen afneemt.

De vrolijkheid zit hem in de diepe verbondenheid met de HEERE God. God heeft – nu al – met ons iets gedaan waardoor ons leven diep veranderd is. Het is het bloed en de Geest van Christus waardoor wij andere mensen zijn geworden; anders in onze relatie met elkaar, anders in onze relatie tot God anders in onze relatie tot onszelf. Wij worden nu al *nieuwe mensen* en een *nieuwe schepping* genoemd. Efeziërs 4:24,25 *en u bekleedt met de nieuwe mens, die overeenkomstig het beeld van God geschapen is, in ware rechtvaardigheid en heiligheid. Leg daarom de leugen af en spreek de waarheid, ieder tegen zijn naaste; wij zijn immers leden van elkaar.* Als we het moeten beschrijven gaan de gedachten in de richting van wat *kleding* met een mens doet. Ook in het Nieuwe Testament worden we opgeroepen om ons te bekleden met Christus. Het is zichtbaar en tastbaar om iets wat niet zichtbaar is te visualiseren: namelijk de gerechtigheid. Door kleding kunnen wij ons een ander mens voelen. Denk aan de bruidegom die in Israelelijkbaar gekleed is met een tulband net als de priester of aan de bruid die zich tooit met sieraden. Jesaja 61:10 *Ik ben zeer vrolijk in de HEERE, mijn ziel verheugt zich in mijn God, want Hij heeft mij bekleed met de klederen van het heil, de mantel van gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan, zoals een bruidegom zich bekleedt met priesterlijk hoofdsieraad, en een bruid zich tooit met haar sieraden.* Het gaat hier om de blijdschap die niemand van ons afneemt. Laten we eerlijk zijn, vaak was blijdschap gebaseerd op dingen die we *hebben*, maar hier gaat het om ons *wezen*, onze *manier van zijn*: Heil en gerechtigheid zijn kenmerkend geworden voor de gelovig op de nieuwe aarde. Wanneer we in onze houding naar God toe gegroeid zijn en Zijn eer en Zijn lof zoeken, dan kunnen we onze blijdschap niet op. Naast de kleding zijn ook de gewassen – al wat groeit en bloeit – metafoor voor wat er zich in ons voltrekt. Het is net alsof wie verworteld is in God, uitgroeit tot een mooi mens waarin de waarden van eerlijkheid en liefde en recht groeien. Dat geldt dus – ook volgens Jesaja – niet alleen voor mensen van Joodse huize, maar voor alle mensen die deekrijgen aan het Koninkrijk van God. Je kunt het inderdaad vergelijken met de natuur. Zo werkt het ook in geestelijke zin door Gods genade en kracht, dankzij de Heere Jezus Christus die deze mooie schatten en gaven voor ons veilig stelde. Het is God de Vader en de Zoon Die deze zaken door de Geest in ons leven uitwerken. Jesaja 61:11 *Want zoals de aarde haar gewas voortbrengt, en zoals een tuin het daarin gezaaide doet opkomen, zo zal de Heere HEERE gerechtigheid doen opkomen en lof voor alle volken.*

Want zoals de aarde haar gewas voortbrengt en zoals een tuin het daarin gezaaide doet opkomen.



De gelovige wordt vergeleken met een vruchtdragende boom.

Psalm 1:3	Want hij zal zijn als een boom, geplant aan waterbeken, die zijn vrucht geeft op zijn tijd, waarvan het blad niet afvalt; al wat hij doet, zal goed gelukken.
Psalm 52:10	Maar ik zal zijn als een bladerrijke olijfboom in het huis van God; ik vertrouw op Gods goedertierenheid, eeuwig en altijd.
Psalm 92:13-16	De rechtvaardige zal groeien als een palmboom, hij zal opgroeien als een ceder op de Libanon. Wie in het huis van de HEERE geplant zijn, die mogen groeien in de voorhoven van onze God. In de ouderdom zullen zij nog vruchten dragen, zij zullen fris en groen zijn, om te verkondigen dat de HEERE waarachtig is; Hij is mijn rots en in Hem is geen onrecht.
Jeremia 17:7,8	Gezegend is de man die op de HEERE vertrouwt, wiens vertrouwen de HEERE is. Hij zal zijn als een boom, die bij water geplant is, en die zijn wortels laat uitlopen bij een waterloop. Hij merkt het niet als er hitte komt, zijn blad blijft groen. Een jaar van droogte deert hem niet, en hij houdt niet op vrucht te dragen.
Lukas 3:8,9	Breng dan vruchten voort in overeenstemming met de bekering, en begin niet bij uzelf te zeggen: Wij hebben Abraham als vader; want ik zeg u dat God zelfs uit deze stenen voor Abraham kinderen kan verwekken. De bijl ligt zelfs al aan de wortel van de bomen; elke boom dan die geen goede vrucht voortbrengt, wordt omgehakt en in het vuur geworpen.
Galaten 5:22	De vrucht van de Geest is echter: liefde, blijdschap, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, zelfbeheersing.

Want hij zal zijn als een boom, geplant aan waterbeken, die zijn vrucht geeft op zijn tijd, waarvan het blad niet afvalt; al wat hij doet, zal goed gelukken. Psalm 1:3

